
Årsredovisning 2019 - Vårdval

SAMMANFATTANDE ANALYS OCH FRAMTIDSBEDÖMNING

Vård på rätt vårdnivå

Under året har ett fortsatt arbete genomförts från vårdvalet att implementera den nya lagstiftningen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård där intentionen är att primärvården ska ta ett större ansvar i processen för att förhindra återinläggning på sjukhus. Nätverk finns för vårdcentralernas vårdsamordnare samt att flera försök har genomförts för att hitta formen för informationsöverföring av det medicinska ansvaret. Arbetet behöver fortsätta för att säkerställa att berörda patienter kallas till SIP inom tre dagar från det att de är utskrivningsklara.

Kontakt har tagits med urologen för att säkerställa att patienter handläggs på rätt vårdnivå. Friskförklarade radikalopererade patienter med tidigare prostatacancer som följts på urologen i 10 år kommer nu att utremitteras till primärvården och för de med lågriskprostatacancer redan efter fem år. Detta arbetssätt kan säkert översättas till flera specialiteter.

Den pågående lokala anpassningen i Nationellt Kliniskt Kunskapsstöd ger utrymme för att succesivt se över olika gränssnitt mellan primärvård och sjukhusvård och säkerställa vård på rätt vårdnivå.

Som ett litet, men betydelsefullt, steg i förflyttningen av uppdrag till den Nära vården har Vårdvalsenheten under hösten 2019 kommit överens med Kvinnokliniken att diabeterrådgivning för gravida kvinnor ska ske på vårdcentral istället för på Specialistmödravården i Västerås, vilket innebär bl a att tillgänglighet till rådgivning ökar. Ekonomiska resurser överförs till primärvården.

ST-läkare i primärvården

Antal ST-läkare ligger stabilt strax över 80 st. Det finns fortsatt ett stort intresse av ST inom allmänmedicin. Fler ST-läkare är åter efter föräldraledighet. Det har fungerat tillfredsställande med tillgång till sidotjänstgöring men inför 2020 börjar det åter bli relativt långa väntetider för viss sidotjänstgöring. Positivt är att det under 2019 avtalades om möjlighet till tjänstgöring även på privata mottagningen Kvinnoläkarna.

Studierektorer och verksamhet arbetar nu fortsatt tillsammans med "SPUR-effekten", dvs den positiva anda som de nu genomförda SPUR-inspektionerna har inneburit när det gäller förbättringsarbeten för ST-utbildningen. Under olika seminarier har en åtgärdsplan arbetats fram och de mesta är redan omsatt i aktivt arbete. Studierektorerna utför nu årsuppföljningar med varje ST-läkare ute på vårdcentralerna vilket varit mycket uppskattat och bedöms förbättra ST-utbildningen ytterligare.

Barnmorskemottagningarna

En arbetsgrupp har sedan februari månad arbetat med uppdraget från det politiska styret, dvs att ta fram åtgärder för att stärka patientsäkerhet och minska sårbarhet inom ramen för bibehållen organisation. Arbetet avslutades i månadsskiftet aug/september. Vårdvalsenheten kom i slutet av sommaren överens med ägaren av Achima Care AB att de avslutar sitt barnmorskeuppdrag, framför allt på grund av svårigheter att bemanna. Uppdraget togs över av vårdcentralerna Ullvi-Tuna i Köping och Sala Väsby i Sala vid månadsskiftet nov/dec. Rutiner togs fram lokalt för samverkan med den vårdcentral som patienten kvarstod listad på inklusive BVC för det väntande barnet. För att stärka samverkan mellan olika barnmorskemottagningar i

Årsredovisning 2019 - Vårdval

hela länet, närmast inför sommaren 2020, har samverkansgrupper etablerats på övriga orter i länet, inklusive Västerås. Instruktioner för samverkan har tagits fram.

Vårdkontakter med nätläkarbolag

Under 2019 har västmanlänningarnas samtal till nätläkarbolagen fortsatt att öka, se tabell nedan.

Samtliga stora nätdoktorsbolag har nu avtal som underleverantörer i Region Sörmland vilket innebär att patientavgiften för samtalen (ca 10 % av samtalen) nu är 100 kr, jmf med tidigare 250 kr då man hade avtal med Region Jönköping. Från 1 oktober sänktes ersättningarna ytterligare efter rekommendation från SKR. Det kan konstateras att detta inte givit någon faktisk kostnadssänkning eftersom volymerna har ökat kraftigt årets sista månader.

Månad	Antal digitala besök 2017	Kostnad 2017, tkr	Antal digitala besök 2018	Kostnad 2018 tkr
Jan-feb 2018		350		680
Mars	206	246	702	401
April	251	299	822	473
Maj	247	293	1 041	597
Juni-Juli snitt	268	240	604	342
Augusti	273	174	899	521
September	263	168	1 037	608
Oktober	359	227	1 150	684
November	319	199	1 270	715
December	401	243	1 050	619
SUMMA 18				
			Besök	Kostnad
Jan 2019			1450	828
Feb 2019			1300	735
Mars 2019			880	468
April 2019			860	440
Maj 2019			990	550
Juni-Juli 2019			3 100	1 425
Aug 2019			3 250	1 925
Sept 2019			1 870	1 092
Okt 2019			2 060	1 168
Nov 2019			3 230	1 378
Dec 2019			4 680	1 937
SUMMA 19			23 670	10 500

Årsredovisning 2019 - Vårdval

Digitalisering i primärvården

KBT-behandling via nätet

Under året har införts möjligheten till internetbaserad KBT-behandling. Det infördes på samtliga offentligt drivna vårdcentraler och några privata under våren. Under hösten har fler privata vårdcentraler gått med.

Digitala vårdmöten

Pilotverksamheten förlängdes till att pågå även under hösten 2019. Utfallet hittills visar att det tar tid att implementera. Verksamheten ska identifiera vinster i förhållande till fysiskt besök eller telefonsamtal. Patienterna ska se fördelar. Hittills flest digitala vårdmöten har skett på våra ungdomsmottagningar.

Praktikertjänst och Capio har infört digital asynkron chattfunktion på flera av sina vårdcentraler i länet.

Medicinsk kvalitet

Primärvårdskvalitet

Primärvårdskvalitet, PVK är implementerat på alla vårdcentraler och vårdvalet följer flera indikatorer som valts ut att komplettera tidigare uppföljningsparametrar såsom för hypertoni, hjärtsvikt och diabetes. Vårdvalet ser behov av att mera stödja vårdcentralerna i att använda sitt eget resultat från Primärvårdskvalitet (PVK). Revisionen efterlyser flera indikatorer inom området psykisk ohälsa och astma-KOL som Vårdvalet tagit fasta på inför år 2020.

Ett närmare samarbete med PVK nationellt har också etablerats vilket inneburit att Västmanland som tredje region i Sverige ska börja leverera data 2020 till Vården i siffror från Primärvårdskvalitet. I ett inledningsskede omfattar detta fem indikatorer som fortlöpande kommer att öka och utvecklas nationellt.

Klinisk farmaci med apotekarstöd

Klinisk farmaci i primärvården och för den kommunala vården utökades under 2019 till 40 timmar/vecka. Detta innebär att ytterligare fyra vårdcentraler förutom de tidigare fem fått möjlighet att få stöd av kliniska apotekare. Projektet som fick utmärkelsen "Säkerhetsnålen" har genomförts i samverkan med Enheten för sjukvårdsfarmaci som också finansierade apotekartjänsterna.

Klinisk farmaci med apotekarstöd har haft stor betydelse att organisera arbetet på SÄBO och öka kvalitén i de fördjupade läkemedelsgenomgångarna. Antalet KVÅ-kodade fördjupade läkemedelsgenomgångar följs upp på samtliga vårdcentraler i enlighet med indikatorbilagan. Antalet genomgångar har dock fortsatt att minska och är nu 2.876 jämfört med 3.114 föregående år och då de var som flest i antal år 2015 med 6.484 fördjupade läkemedelsgenomgångar.

Primärvårdens kvalitetsdag

Primärvårdens Kvalitetsdag genomfördes för sjätte året i rad den 17 oktober där temat för inspirationsföreläsningarna var stressrelaterad ohälsa samt prioriteringar. Vårdcentralerna redovisade sina kvalitetsarbeten. För tredje året delade Vårdvalet ut två kvalitetspriser dels till Prima för sitt PM medicinska rutiner på SÄBO och dels till Ängsgårdens vårdcentral för deras arbete med grupputbildning vid prediabetes.

Årsredovisning 2019 - Vårdval

Patientsäkerhet

Vårdvalet har följt upp patientsäkerhetsarbetet på vårdcentralerna under vårens verksamhetsdialoger där temat var Iatrogen Beroende och Antibiotikaförskrivning. Vårdvalet har tagit aktiv del i det regionövergripande arbetet kring vårdorsakat läkemedelsberoende och utvecklingen av de indikatorer för uppföljning av beroendeframkallande läkemedel som nu föreligger i Regionen. I primärvården fortsätter förskrivningen att minska av beroendeframkallande läkemedel i enlighet med målen. Under år 2019 har opioider minskat med 11,4% Bensodiazepiner med 17,0% och Bensodiazepinbesläktade med 8,1% jämfört med föregående 12-månadersperiod. Målen är att dessa grupper av läkemedel ska minska årligen med 9, 13 respektive 9% vilket innebär att primärvården för opioider och benzodiazepiner överträffat målen och för benzobesläktade tangerar detsamma.

Antibiotika i primärvården följer målet och är oförändrat jfr med föregående år 177 mätt i recept per 1000 listade. Variationen är dock stor mellan vårdcentralerna 142-233. Tidigare mått för primärvården om högst 200 antibiotikarecept per 1000 listade klarade 21 av vårdcentraler 2019 men har nu i Primärvårdsprogram 2020:s indikatorbilaga skärpts till högst 180. För 2020 planeras i samverkan med STRAMA uppföljning på diagnosnivå genom tillgång av utfallet i Primärvårdskvalitet.

Kunskapsstyrning

Nationellt Kliniskt Kunskapsstöd, NKK

När projektet för införandet av NKK avslutades under 2018 fick Vårdvalsenheten uppdraget att etablera förvaltningen och utveckling av kunskapsstödet för primärvården. En redaktionskommitté bildades som följer och säkerställer att de nationellt färdiggranskade kunskapsdokumenten får lokala tillägg. I detta arbete medverkar allmänläkarkonsulterna. NKK ska succesivt ersätta tidigare samverkansdokument. Hittills har ett tjugotal kunskapsdokument publicerats med lokal anpassning för Västmanland och finns idag lätt-tillgängliga i mötet med patienten genom åtkomst från den elektroniska journalen Cosmic.

Lokalt Primärvårdsråd, LPR

Inom ramen för den nationellt beslutade organisationen för kunskapsstyrning ombildades tidigare KU-råd till lokalt primärvårdsråd där även kommunal representation knyts till detsamma. Det lokala primärvårdsrådets ordförande, vårdvalets medicinske rådgivare, representerar region Västmanland i det sjukvårds-regionala primärvårdsrådet, RPR och deltar även i Regionens råd för kunskapsstyrning. Från vårdvalet deltar även en av vårdutvecklarna både i lokalt som sjukvårdsregionalt primärvårdsråd.

Tandvård

Nytt administrativt tandvårdssystem

Under året har Region Västmanlands nya administrativa tandvårdssystem; Symfoni, utvecklats för regionens behov. Förhandsvisning av systemet har utförts till kommunerna, Folktandvården Västmanland AB och specialisttandvården. Implementering av Symfoni i verksamheterna kommer att ske under våren 2020.

Årsredovisning 2019 - Vårdval

INVÅNARE/PATIENTPERSPEKTIV

Förstärkta vårdgarantin

Resultat, analys

Den förstärkta vårdgarantin, lagändringen som infördes den 1 januari 2019, innebär att patienter som kontaktar primärvården för ett nytt eller försämrat hälsoproblem har rätt till en medicinsk bedömning av legitimerad hälso-och sjukvårdspersonal (inkl. kuratorer) inom 3 dagar. Region Västmanland kunde redan vid årsskiftet skicka filen med alla uppgifterna om regionens utfall av den förstärkta vårdgarantin till SKR Statistiken går att se publikt på väntetider.se. Sedan i november skickar SKR ut vårdcentralsspecifik statistik för den förstärkta vårdgarantin och den utvidgade primärvårdsuppföljningen till varje verksamhetschef för uppföljning och utvärdering. Region Västmanlands utfall för den förstärkta vårdgarantin har haft måluppfyllelse 76 % i september tom november, dvs andelen vårdgarantipatienter som fått en dokumenterad medicinsk bedömning. Måluppfyllelsen har varit högre i juli, augusti och december då den legat på mellan 78-84%, vilket beror på semestertider eller många helgdagar, vilket innebär mindre planerade besök och fler akuta besök.

Åtgärd

Under 2019 har ett successivt införande skett vilket inneburit förändrade arbetssätt för vårdcentralerna för att möta upp den förstärkta vårdgarantin. Många har infört drop-in-mottagningar och lättakuter. En stor förändring för primärvården i Västmanland har varit att andra legitimerade yrkeskategorier (inkl. kuratorer) än läkare ska registrera diagnoskoder. Utbildningsinsatser till dietister, arbetsterapeuter, fysioterapeuter, psykologer, psykoterapeut, kuratorer, sjuksköterskor och distriktssköterskor ägde rum under våren och uppföljningar har skett till flera yrkesgrupper och verksamheter. Uppföljningsarbete behöver fortsätta framöver, likaså gäller ytterligare utbildningsinsatser för registrering av diagnoskoder.

Telefontillgänglighet

Resultat, analys

Under vinterhalvåret 2018/19 gjordes en fördjupad kartläggning och kunskapsinhämtning gällande förutsättningarna för att mäta telefontillgängligheten. Det finns tre olika återuppringningssystem som används av vårdcentralerna i Västmanland och dessa system har alla olika upplägg.

Åtgärd

Arbetet har fortgått under 2019 med att få in likvärdiga och jämförbara uppgifter för telefontillgänglighetsstatistiken från de olika återuppringningssystemen med att skapa förutsättningar för likvärdig mätning och rapportering av telefontillgängligheten. Målet är att få in telefontillgänglighetsstatistik för automatiska överföringar månadsvis till SKR med start 2020.

Hälsosamtal 50-åringar

Resultat, analys

Under 2019 har 1390 st hälsosamtal för 50-åringar genomförts för de som är födda 1969. Det genomsnittliga andel genomförda hälsosamtal för de födda 1969 är 39% (42% deltagande av de som blivit inbjudna, ett 60-tal 50-åringar har ännu inte blivit inbjudna). 298 st "catch-up"-samtal har genomförts för

Årsredovisning 2019 - Vårdval

dem födda 1968 (andel genomförda hälsosamtal för de födda 1968 är nu uppe i 46%). Totalt genomförda hälsosamtal för 50-åringar, 2019 är 1688 st. Det är dock, fortfarande för stora skillnader i andel genomförda hälsosamtal mellan olika vårdcentraler (från 18% till 66% deltagande). På vårens verksamhetsdialoger framkom det att arbetet med hälsosamtalen för 50-åringarna är integrerat i den dagliga verksamheten och fungerar väl på majoriteten av vårdcentralerna.

Åtgärd

Det går att öka deltagande genom "catch-up"-möjligheten som innebär att erbjudandet om gratis hälsosamtal för 50-åringar gäller t.o.m. det år 50-åringen fyller 52 år, även ersättningen vårdcentralerna erhåller kvarstår under dessa år. Deltagande kommer också att öka genom att de födda 1969 som ännu ej fått inbjudan får detta. På nätverksträffarna med hälsosamtalsledarna (och hälsokoordinatorerna) har deltagandenivåerna och catch-up samt åtgärder för att öka andelen genomförda hälsosamtal diskuterats. Uppdateringen av funktioner i webbstödet i våras innebar bl a möjlighet att skicka ut påminnelsebrev. Utbildning för nya hälsosamtalsledare sker regelbundet för att tillgodose att alla vårdcentraler alltid har medarbetare med den kompetensen.

Medicinska resultat

Att följa upp medicinska resultat är en viktig del i vårdvalets uppdrag för att säkerställa en jämlik hälso- och sjukvård i primärvården. För uppföljning av diabetessjukvården används NDR medan indikatorer i PVK, Primärvårdskvalité används för uppföljning av de flesta övriga kroniska sjukdomar. Årligen ser vårdvalet över vilka indikatorer som särskilt fokus ska riktas emot.

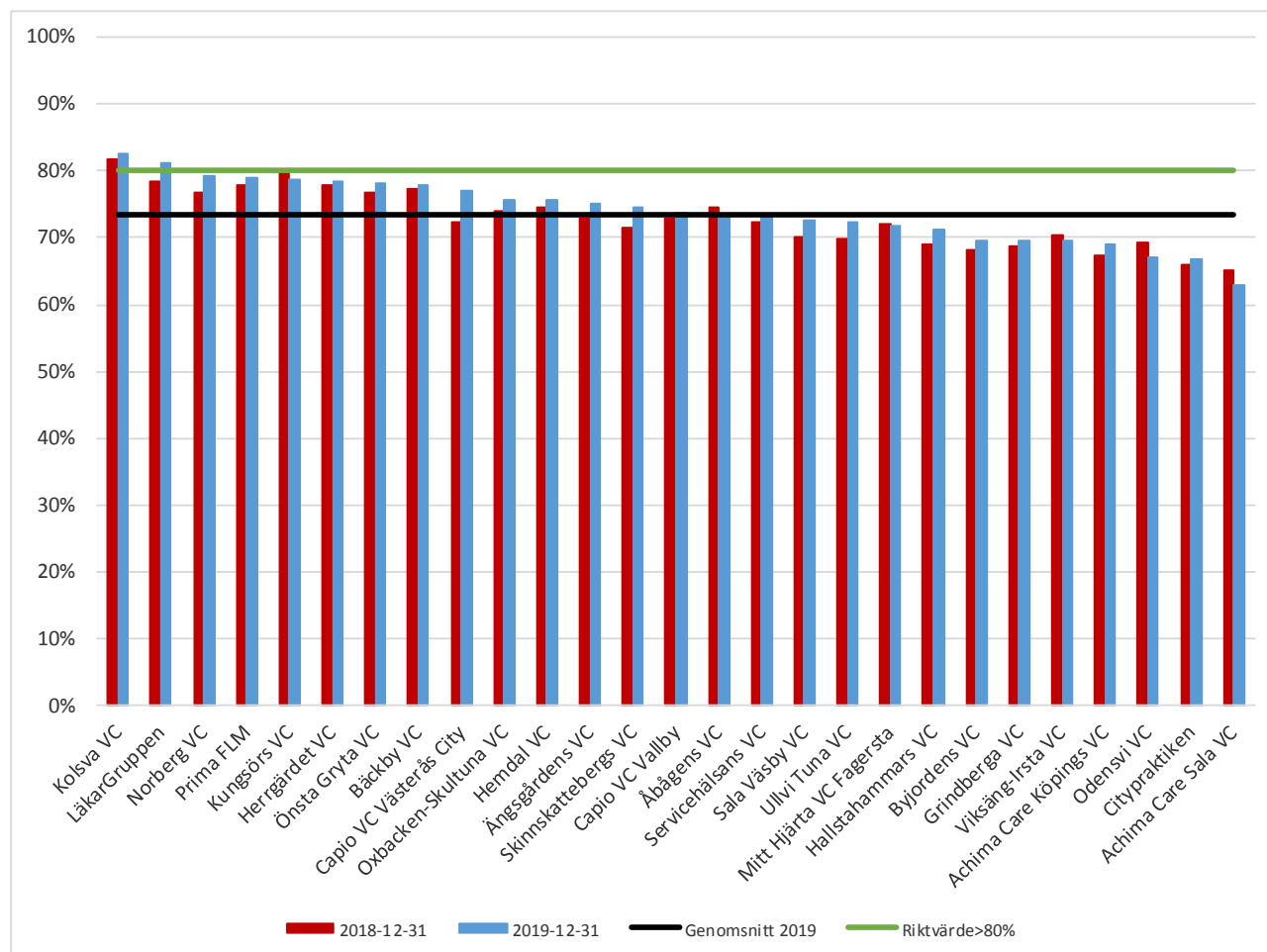
Primärvårdskvalitet, PVK

Under året har vårdvalet tagit initiativ till en översyn av hur PVK sattes upp i Västmanland. Det filter som funnits mellan slutenvård och primärvård har orsakat att vissa indikatorer speciellt om läkemedel ingick i desamma ej varit korrekta och ej användbara för primärvården i Västmanland. Beslut togs den 30/4 att filtret skulle tas bort. Arbeta för att säkerställa detta har pågått under hela året. Efter särskilt valideringsarbete nåddes målet vid årsskiftet.

Årsredovisning 2019 - Vårdval

Kontroll av blodtryck

Blodtryck mätt sista 3 åren på patienter ≥ 50 år

Resultat, analys

Kontroll av blodtrycket i den listade befolkningen har följts under flera år och uppvisar stabila värden både över tid och mellan vårdcentraler. Syftet är tidig upptäckt av hypertoni för att kunna förebygga stroke. Under en treårsperiod passerar en stor del av den listade befolkningen sin vårdcentral som därigenom har en chans att få upptäckt eventuellt högt blodtryck.

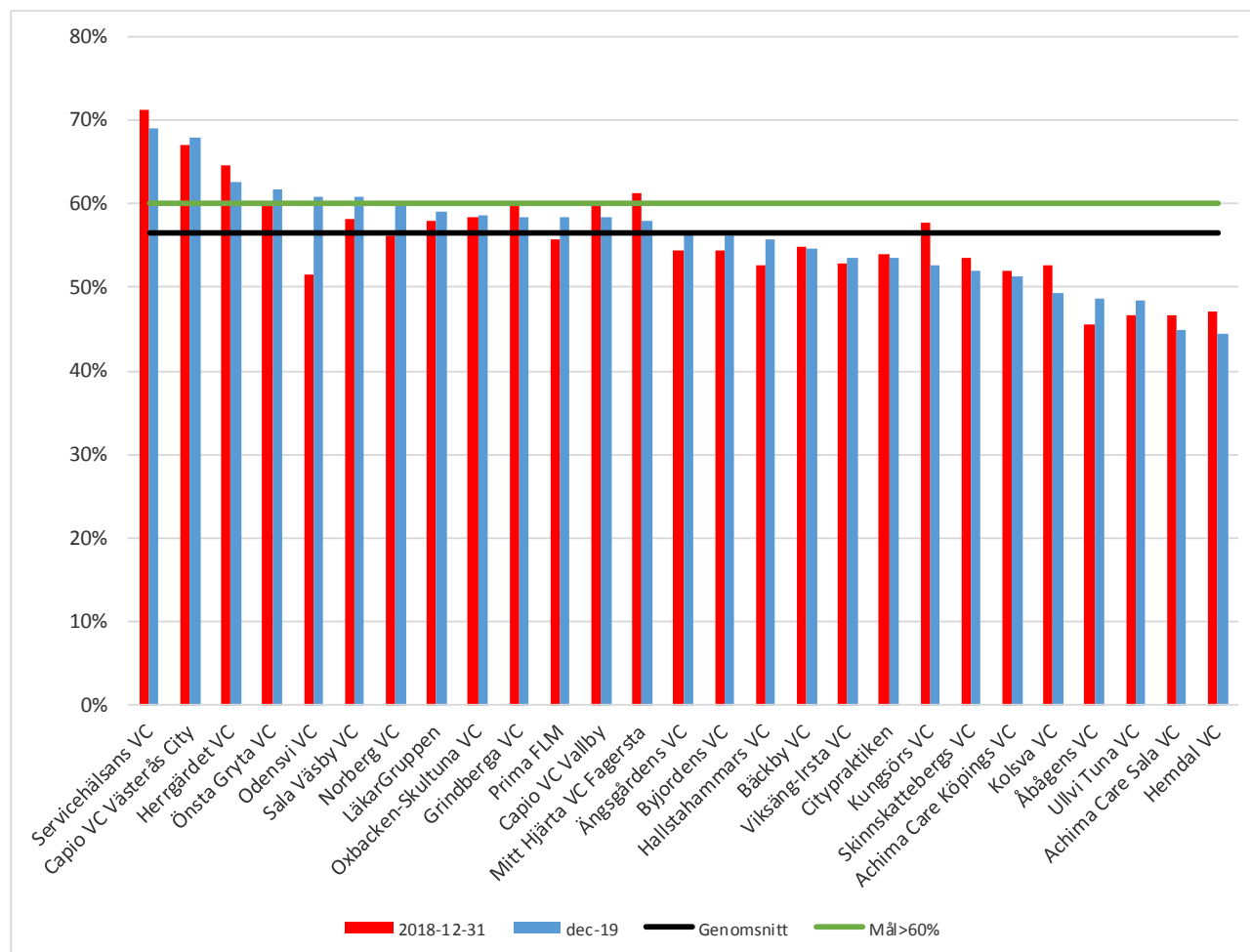
Målvärdet är satt till 80 % vilket 2 vårdcentraler når. Genomsnittligt får drygt 7/10 sitt blodtryck kontrollerat av de 50 år eller äldre som besöker sin vårdcentral under en tre-årsperiod.

Åtgärd

Blodtryckskontroll och blodtrycksbehandling är ett fokusområde för vårdvalets uppföljning i verksamhetsdialogen. De riktade hälsoundersökningarna av 50-åringar kommer att kunna ytterligare öka antalet kontrollerade i befolkningen.

Årsredovisning 2019 - Vårdval

Andel patienter i åldern 30–80 år med diagnosen hypertoni som vid senaste mätningen har ett blodtryck på $\leq 140/90$

Resultat, analys

7 vårdcentraler når målrribban på 60% målpåfyllelse och 14/27 vårdcentraler visar förbättrade resultat jämfört med föregående år. Från maj 2018 inkluderas även blodtryck = 140/90 i enlighet med "svenska" mål då många familjeläkare som mäter blodtrycket manuellt rundar av till närmaste 5 och 10-tal. Detta är i enlighet med Primärvårds Kvalitet.

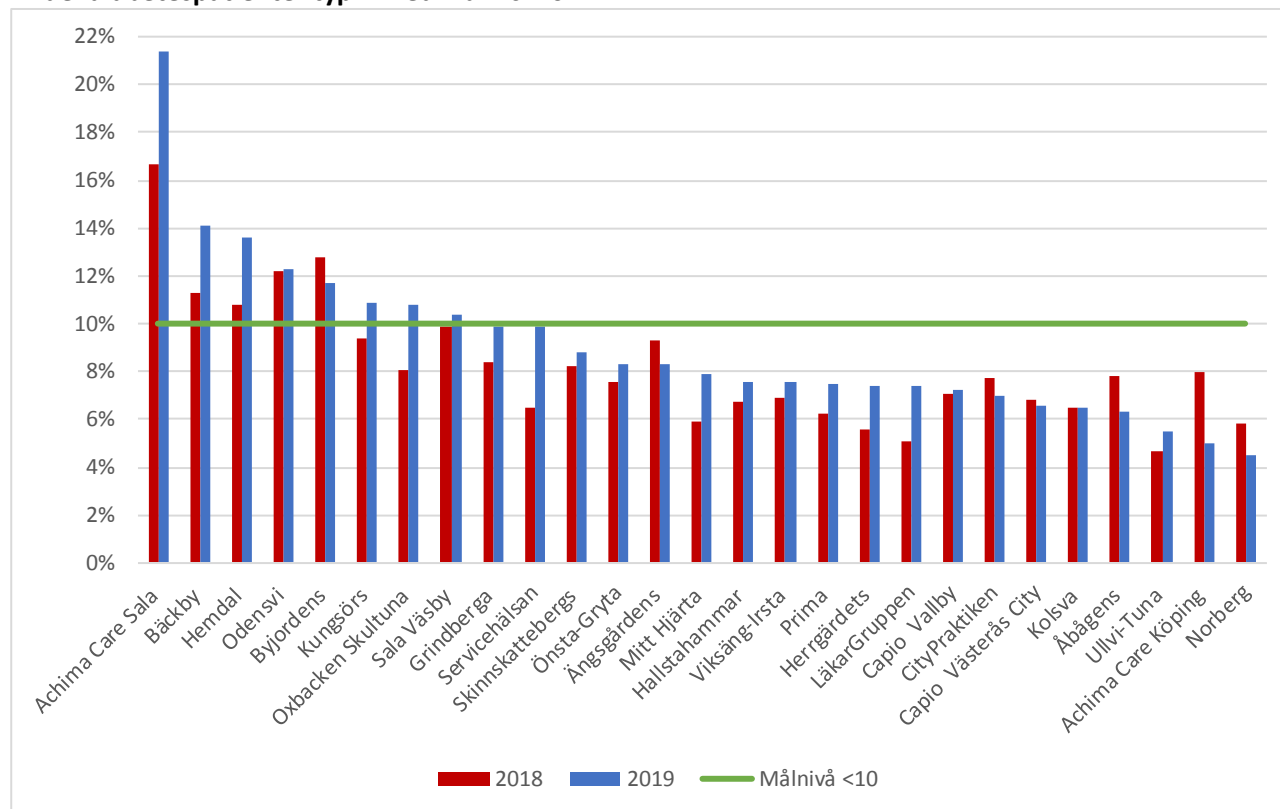
Åtgärd

Genom fortsatt fokus på diabetessjukvården har blodtrycksbehandlingen för vissa grupper kunnat förbättras. Riktlinjer för dokumentation i elektronisk journal Cosmic av blodtryck, både hembloodtryck, egenblodtryck, mottagningsblodtryck och 24-timmarsblodtryck har tagits fram för mer enhetlighet i dokumentationen av uppmätta mätvärden.

En kartläggning av hur det ser ut vad gäller tillgång till 24-timmars blodtrycksmätning ska genomföras.

Årsredovisning 2019 - Vårdval

Andel diabetespatienter typ 2 med HbA1c>70

Resultat, analys

Vårdval följer de nationella indikatorerna på NDR och de mål som fastställts nationellt för diabetes typ 2. Inom ramen för NDR följs samtliga och även tidigare mått upp. Att identifiera och vidta åtgärder för de med höga HbA1c-värden har visats sig viktigt för att minska risken för komplikationer.

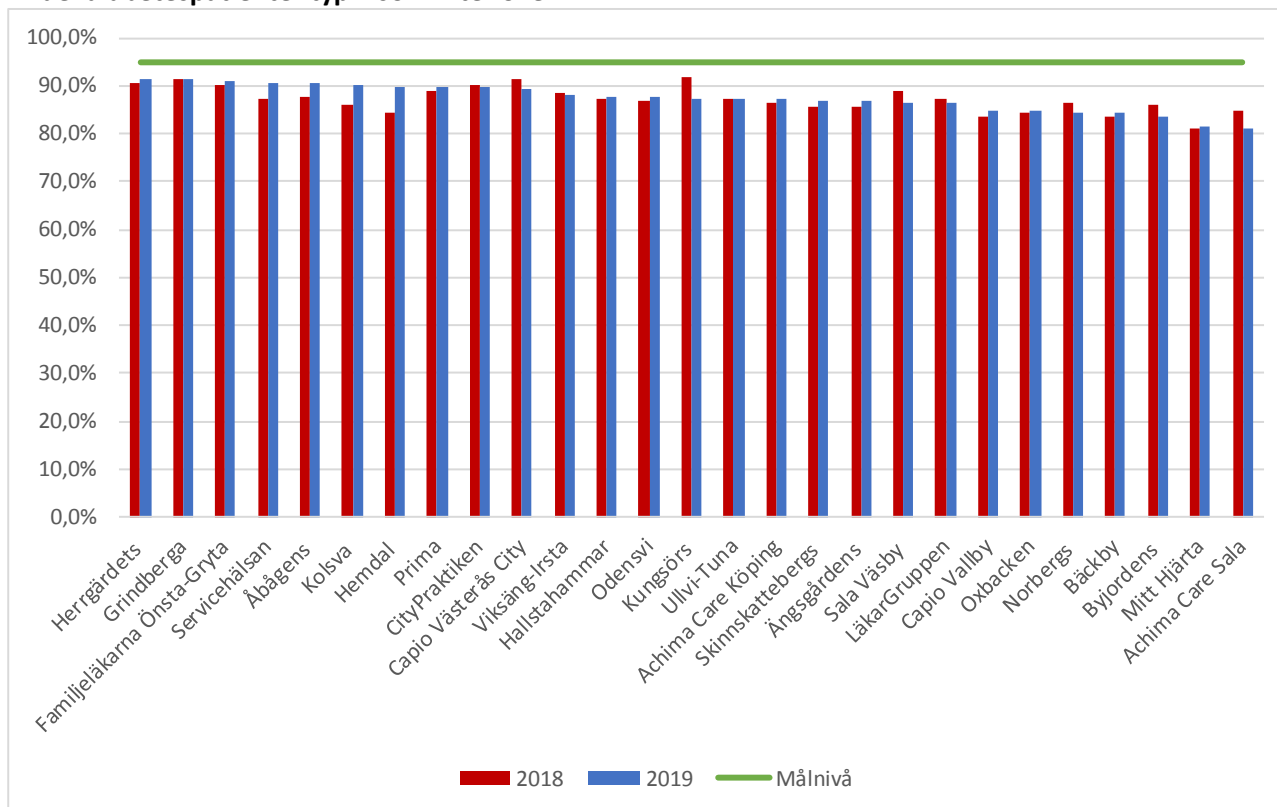
Åtta av vårdcentralerna når inte målvärdet under 2019 på högst 10 % vilket är en försämring från förra året då endast fem vårdcentraler ej nådde målvärdet. Under 2019 har vi gått tillbaka till resultatet för 2017 då det också var åtta vårdcentraler som ej nådde målvärdet. Totalt sett ligger Västmanland på 8,6 % vilket fortfarande är lite bättre än riket som når 9 %, dock är det en försämring från 2018 där Västmanland hade 7,8 %. Antalet inrapporterade HbA1c värden ökade under 2019, men den ökningen kompenserade inte tillräckligt för den ökning av inrapporterade värden som visade > 70.

Åtgärd

Vårdvalet har en diabetessamordnare som coachar och följer upp vårdcentralernas resultat. Nätverksträffar hålls med diabetessköterskorna samt att återkommande utbildningar genomförs. Varje vårdcentral har upprättat en särskild handlingsplan med både del- och huvudmål och föreslagna åtgärder för att förbättra respektive bibehålla sina medicinska resultat. I förbättringsarbetet för diabetes 2020 som pågår är indikatorn för andel med HbA1c>70 med i handlingsplanen.

Årsredovisning 2019 - Vårdval

Andel diabetespatienter typ 2 som inte röker

Resultat, analys

Rökfrihet är ett prioriterat område för hela befolkningen men har en särskild indikation för de med diabetes. Utdatat standardiserat från NDR men kräver att rökvanor dokumenterats vilket inte görs i tillräcklig omfattning. En problematik är att rökvanor dokumenteras på olika sätt vid kroniska sjukdomar vilket också uppmärksammas nationellt. 95 % av patienterna med diabetes typ 2 ska vara rökfria vilket ingen vårdcentral når. Det är också en nationell utmaning. Västmanland fortsätter dock sakta med stadigt att öka i andelen diabetespatienter som inte röker vilket är positivt och har stigit från 87,1 % under 2017 och 87,3 % under 2018 till 87,5 % under 2019 vilket är exakt samma som riket i stort under 2019. Resultatet är relativt jämt fördelat mellan vårdcentralerna.

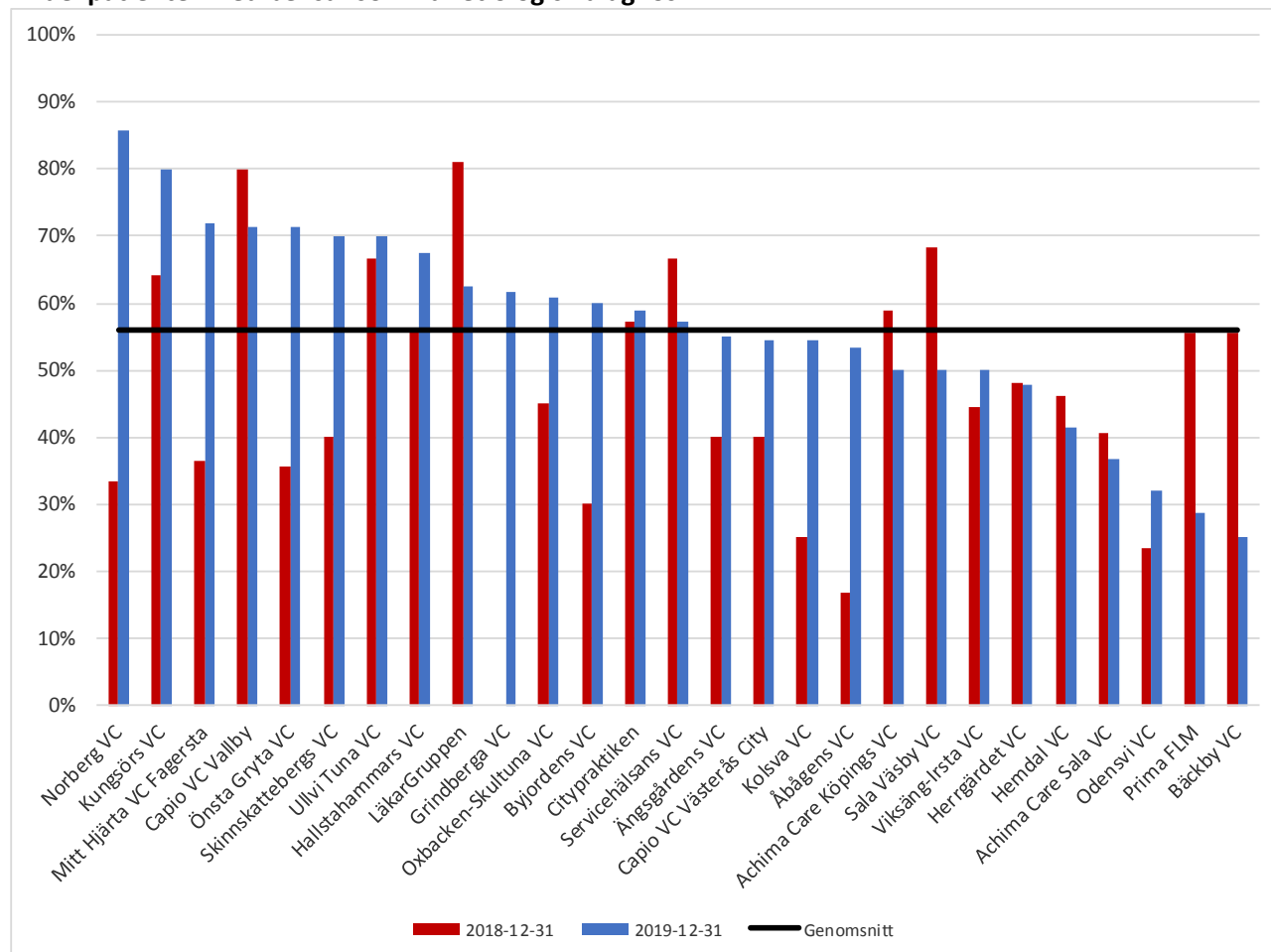
Åtgärd

Det är obligatoriskt för vårdcentralerna att erbjuda rökslutarstöd av diplomerad tobaksavvänjare enligt vårdvalsprogrammet och Vårdval Primärvård står för utbildningskostnader som uppstår i samband med detta.

Varje vårdcentral har upprättat en särskild handlingsplan med både del- och huvudmål och föreslagna åtgärder för att förbättra respektive bibehålla sina medicinska resultat. I förbättringsarbetet för diabetes 2020 som pågår är indikatorn för andel icke-rökare med i handlingsplanen.

Årsredovisning 2019 - Vårdval

Andel patienter med bensår som har etiologisk diagnos

Resultat, analys

Etiologisk diagnos vid bensår har betydelse för val av behandling och läkning av bensåret. Kroniska bensår är förenat med stort lidande och för patienter med komplicerande sjukdomar såsom diabetes allvarligt.

Resultatet avser de med bensår som besökt vårdcentralen de senaste sex månaderna. Någon målribba är ej formulerad. Resultatet varierar mycket starkt mellan vårdcentralerna från 25% till 85 % av patienterna med bensår har en etiologisk diagnos. Resultatet varierar även inom vårdcentralerna över året.

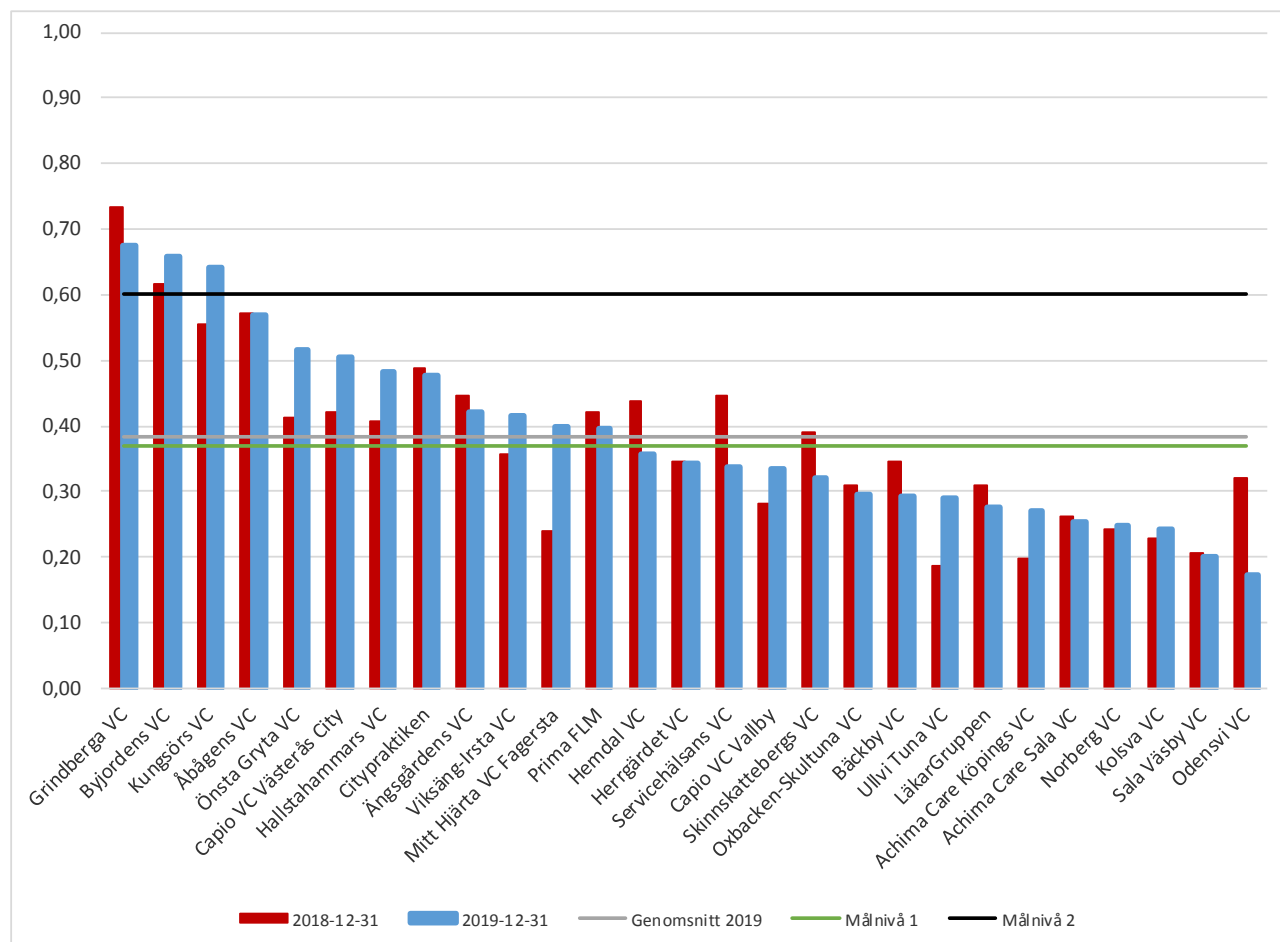
Åtgärd

Rapporten har tagits upp i verksamhetsdialogen och för de vårdcentraler som brister i diagnostik har ett uppdrag formulerats att gå igenom individdata utifrån utdata-rapporten. Vårdvalet stödjer utbildning för distriktssköterskor i bl.a. lindningsteknik vid vissa bensår. Sårcentrum finns som en ingång till specialistsjukvården och som ett viktigt stöd. Den riktlinje som gäller från årsskiftet och som vårdvalet varit delaktig i avseende yrkesneutral diagnosregistrering torde även förbättra utfallet. Fokus på diagnosregistrering har även ökat genom den utvidgade vårdgarantin.

Årsredovisning 2019 - Vårdval

Kontinuitetsindex

Läkarbesök för patienter med kronisk somatisk sjukdom

Resultat, analys

Kontinuitet är en viktig kvalitet i vården. Sättet att mäta kontinuitet är ett nytt nationellt mått hämtat från Primärvårds Kvalitet och uttrycks i form av ett index från 0 till 1. Mätningen avser läkarbesök vid 9 kroniska somatiska sjukdomar. Skillnaden mellan vårdcentraler är stor och indexet varierar mellan 0,18 och 0,68. 12 vårdcentraler har förbättrat sin kontinuitet till läkare vid kronisk sjukdom medan 15 har försämrat sina värden jämfört med föregående år. Genomsnittlig måluppfyllelse har förbättrats marginellt jämfört med 2018.

Åtgärd

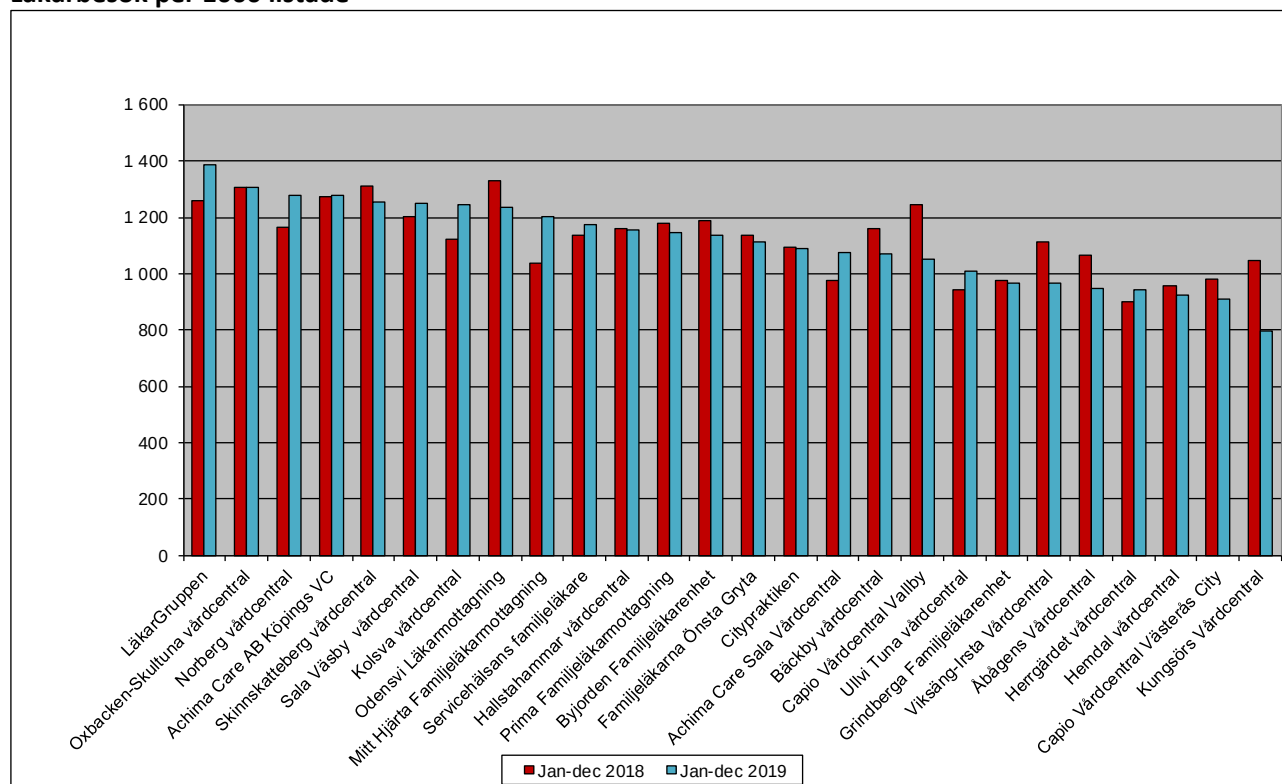
Definition av målnivåer från Vårdvalets sida kopplat till ekonomisk ersättning har haft god effekt på utfallet där 12 av 27 vårdcentraler når mål-nivå 1 och 3 vårdcentraler även når mål-nivå 2. Möjligheten att erbjuda kontinuitet i kontakten med läkare är dels beroende av hur bemanningen med fasta läkare är, hur många utbildningsläkare som finns på enheten dels sättet att organisera vården på enheten. Den nya mätningen kan stimulera vårdcentralerna till att förbättra sin kontinuitet.

Årsredovisning 2019 - Vårdval

Inför 2020 har kontinuitetsmålet förändrats nationellt och kommer att omfatta flera kroniska diagnoser.

VERKSAMHET/PROCESSPERSPEKTIV

Läkarbesök per 1000 listade

Resultat, analys

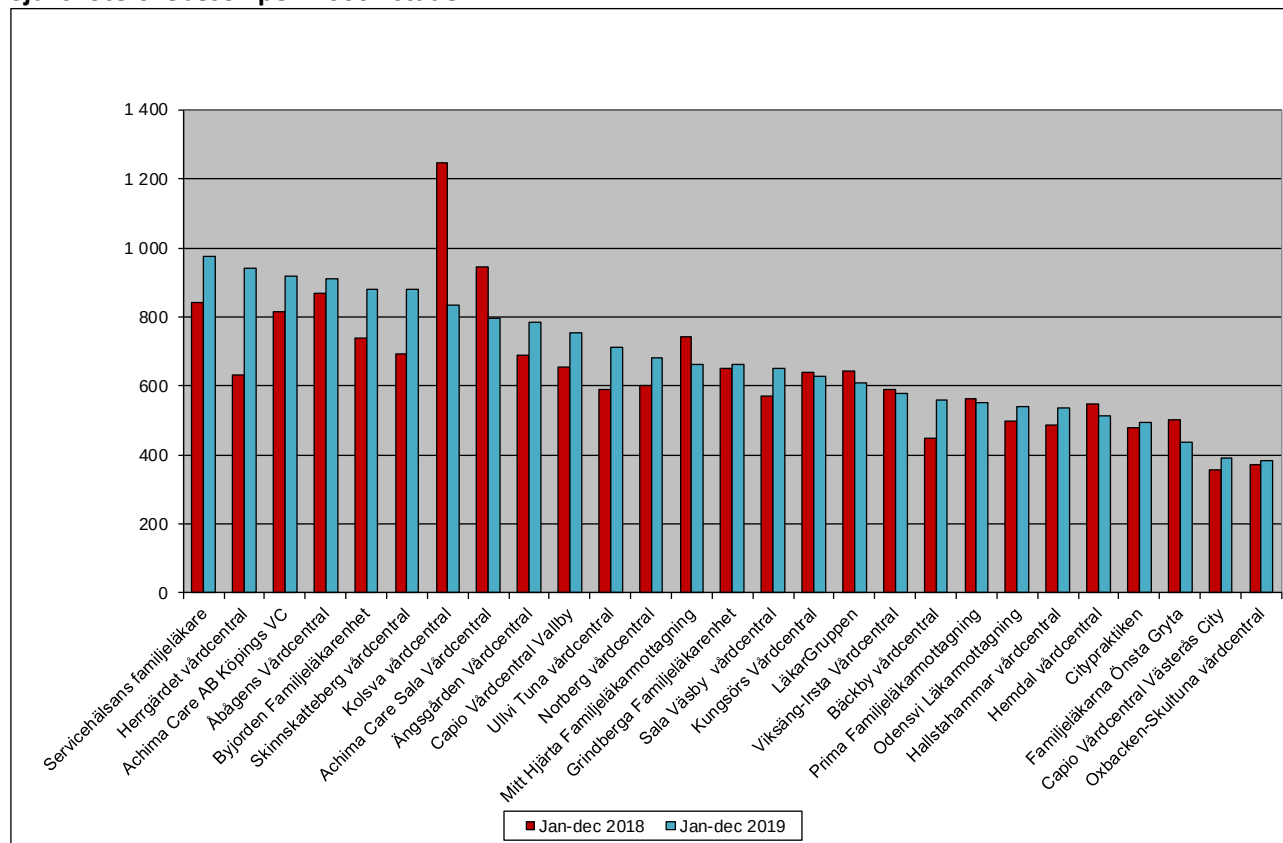
Totalt utfall är 301 508 st mottagningsbesök till läkare 2019, jämfört med 302 984 st år 2018, d.v.s. en minskning med 1476 st besök, eller motsvarande 0,5%. Minskningen kan bero på förändringar i och med den förstärkta vårdgarantin där patienter med ett nytt hälsoproblem ska få en medicinsk bedömning av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal inom 3 dagar, eftersom andra yrkesgruppers besök har ökat. Vi ser ingen koppling till det ökade antalet vårdkontakter med digitala nätläkarbolag.

Åtgärd

Den ökade tillgången på ST-läkare i primärvården torde på sikt fortsätta innebära bättre läkarbemanning och fortsatt bibehållande av nödvändig produktion.

Årsredovisning 2019 - Vårdval

Sjuksköterskebesök per 1 000 listade

Resultat, analys

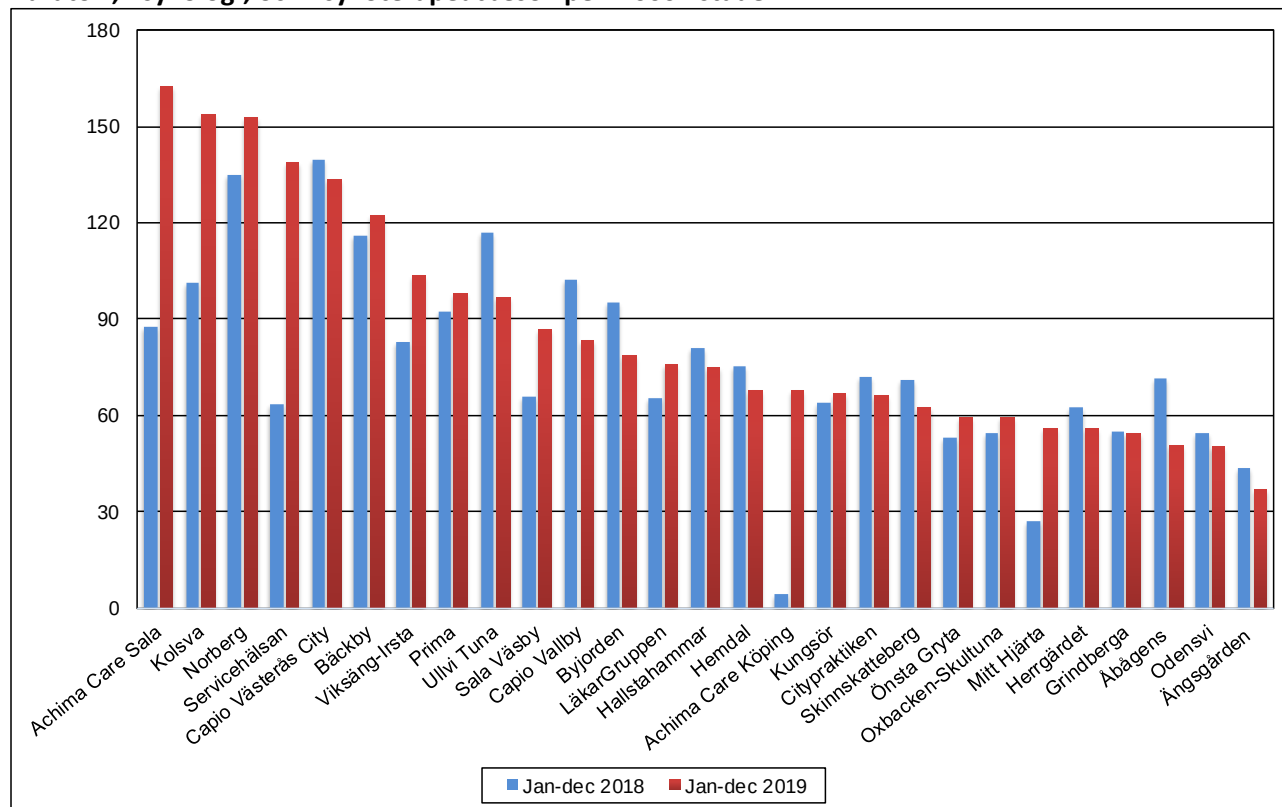
Utfallet är 174 988 st sjuksköterskebesök 2019 jämfört med 165 433 st under 2018, dvs en ökning med 9555 st sjuksköterskebesök, eller motsvarande 5,8 %. Ökningen beror troligen på att flertalet vårdcentraler börjat med drop-in-mottagningar eller lätt akut, där distriktssköterska/sjuksköterska triagerar/sorterar besöken. Drop-in-mottagningar och lätt akut är en av flera åtgärder som vårdcentralerna vidtar för att öka tillgängligheten samt möta upp den förstärkta vårdgarantin med medicinsk bedömning inom 3 dagar.

Åtgärd

För att uppmuntra till att vidareutbilda sina medarbetare har under 2019 har en ersättning utgått till vårdcentralerna som har anställda distriktssköterskor till en viss nivå. Det finns även stimulansmedel att söka för vårdcentraler som har medarbetare som vidareutbildar sig till distriktssköterska. Mälardalens högskola har ställt in sin distriktssköterskeutbildning men andra alternativ finns och erbjuds i närliggande län i form av distansutbildning och halvfartsutbildningar där studenterna ges möjlighet att göra sin VFU i Region Västmanland.

Årsredovisning 2019 - Vårdval

Kurator-, Psykolog-, och Psykoterapeutbesök per 1 000 listade

Resultat, analys

Utfallet i genomsnitt är 22 677 st besök till psykolog/psykoterapeut/kurator, 2019 jämfört med 20 460 st under 2018, dvs en ökning med 2217 st besök till psykolog/psykoterapeut/kurator, eller motsvarande 10,8 %. Skillnader i besök hos psykosocial kompetens per 1000 listade har jämnats ut 2019 i jämförelse med 2018.

Åtgärd

Ersättningen för kurators-, psykolog-, och psykoterapeutbesök som 2017 höjdes från 110 kronor per samtal till 250/350 kronor kvarstår. Under 2019 startade möjligheten för vårdcentralerna att erbjuda sina patienter KBT på nätet. Trots att intresset för att kunna erbjuda sina patienter digital KBT-behandling var stort hos vårdcentralerna, har det hittills kommit gång hos ett fåtal.

Årsredovisning 2019 - Vårdval

Täckningsgrad

	Antal Besök Prim	Antal Besök Sjukhus	Antal Besök PVG	Totalt	Täckningsgrad
201812- 201911	611 939	578 956	42 029	1 232 924	49,6%
201712- 201811	605 017	559 948	51 050	1 216 015	49,7%
Diff:	6 922	19 008	-9 021	16 909	-0,1%

Täckningsgraden är i stort sett oförändrad jmf med 2018. I rapportering från 2020 kommer täckningsgrad, som mått på förflyttning av uppdrag till Primärvård, att ersättas av mått som istället har fokus på att mäta förflyttning till Nära vård. Det har varit svårigheter att upprätthålla kontinuitet i mätvärdenas innehåll.

Fysioterapi

Besök fysioterapi jan-december						
Avtal	2014	2015	2016	2017	2018	2019
LOV Primärvård				100370	100510	97251
Offentliga	47534	50366	47623			
Vårdavtal *	68625	65926	57745	5696	5355	5358
Samverkansavtal *	99540	98600	101068	88453	89314	85973
Summa	215699	214892	206436	194519	195179	188582

*Avser jan-nov

Resultat, analys;

Produktionen inom LOV Primärvård har minskat med 3 % 2019 jämfört med 2018. I diskussion med fysioterapeuterna har framför allt två möjliga bidragande orsaker lyfts; dels gör lagen om förstärkt vårdgaranti att det krävs att kalendern hålls öppen för nybesök med kort varsel på bekostnad av fler återbesök, dels har införande av webbtidbok inneburit fler sena avbokningar. Den analysen stärks av det faktum att antalet individer som besöker fysioterapeut inom LOV Primärvård har ökat med 7 % 2019 jämfört med 2018.

Produktionen för de som har samverkansavtal fortsätter att minska, för 2019 med 4 %. Antalet individer har bara minskat marginellt.

Årsredovisning 2019 - Vårdval

Privata vårdgivare exklusive fysioterapeuter som redovisas ovan

Produktionsdata avser perioden jan-nov								
Besök	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kiropraktor	6 387	7 408	8 050	7 630	7 598	7 768	8 008	8 134
Naprapat	7 774	6 715	9 385	9 204	8 471	7 735	7 344	7 150
Specialistläkare inkl vikarier	25 927	25 221	31 475	31 917	31 135	33 060	32 179	30 967
Psykiaterapeuter	254	1 361	548	827	1 169	1 070	1 456	1 817
NTC (Neurorehab)								696
Summa	423540 342	427180 705	49 458	49 578	48 373	49 633	48 987	48 764

Resultat, analys;

Små skillnader i produktionen totalt. Besöken hos psykoterapeut har ökat och motsvarar målen i avtalen.

Neurologiskt träningscenter med uppdraget neurologisk rehabilitering startade i juni. Besöken är fördelade på 157 arbetsterapeutbesök, 100 logopedbesök och 434 fysioterapeutbesök.

Samordning Fysisk aktivitet och Fysisk aktivitet på recept (FaR)

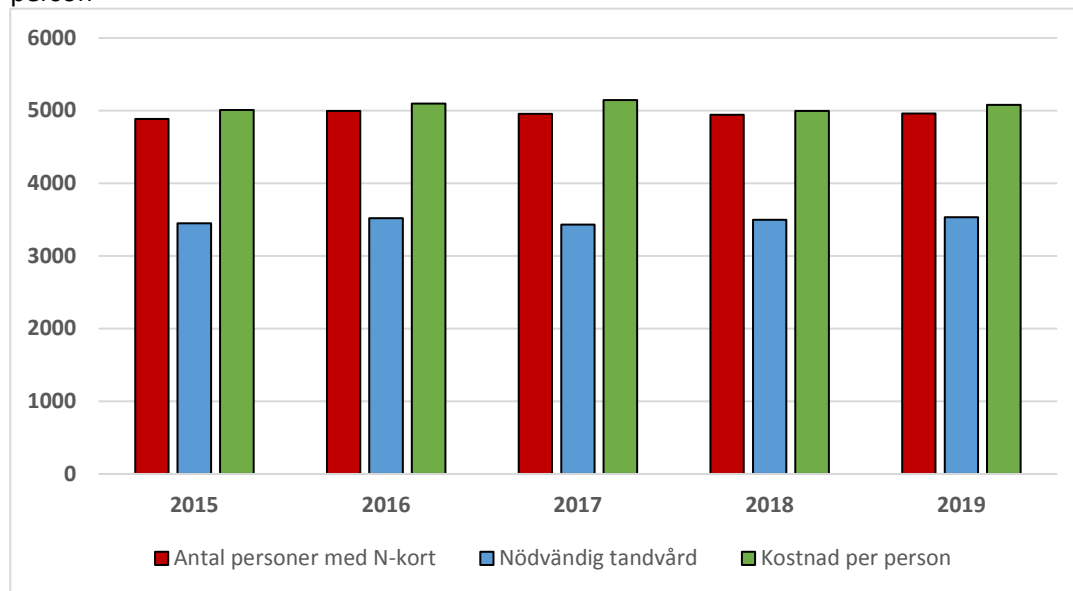
Nationella riktlinjer för prevention och behandling av ohälsosamma levnadsvanor 2018 ger hög prioritet åt det rådgivande samtalet med eller utan tillägg av FaR för patienter med otillräcklig fysisk aktivitet. Särskilt fokus bör också riktas till patienter med särskild risk, t ex till följd av kronisk sjukdom. Samordning av fysisk aktivitet och FaR har under året innefattat bl. a nätverksträffar för forskrivare, deltagande i HFS-nätverkets temagrupp fysisk aktivitet, anordning av inspirationshalvdag om fysisk aktivitet för alla medarbetare i regionen och samarbete med lokala träningsarrangörer som är mottagare av FaR.

Antalet rådgivande samtal och förskrivna FaR varierar stort mellan olika verksamheter, men det totala antalet samtal (enkla råd, rådgivande samtal och kvalificerat rådgivande samtal) har minskat med 2,5 %, 2019 jämfört med 2018. Antalet förskrivna recept har minskat med 45 % under samma period. Primärvården står för 94 % av det samlade antalet åtgärder (samtal och FaR). Huvudsaklig anledning till minskningen bedöms vara att ersättning nu ges för det samlade förebyggande arbetet i form av godkänd handlingsplan och resultatrapport för ett hälsoinriktat förbättringsarbete. Vårdcentralerna får välja att fokusera förbättringsarbetet på två av de fyra levnadsvanor som Nationella Riktlinjer berör.

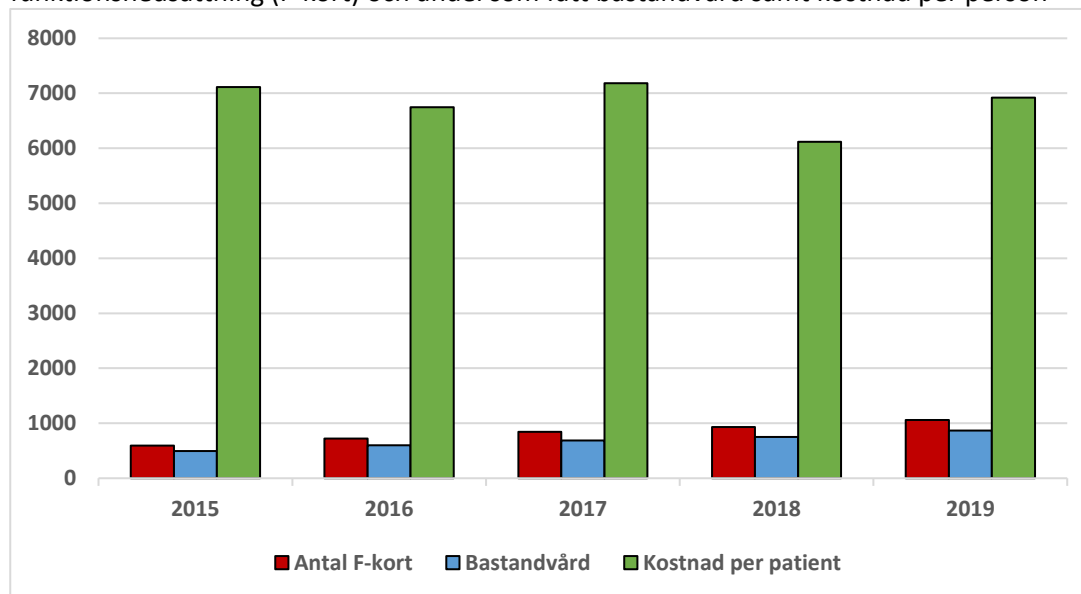
Årsredovisning 2019 - Vårdval

Tandvård

Antal personer med kort för nödvändig tandvård (N-kort) som fått nödvändig tandvård och kostnad per person

Antal kort för tandvård till personer med stora behov av tandvård på grund av långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning (F-kort) och andel som fått bastandvård samt kostnad per person

Resultat, analys;

Antalet personer som har kort för tandvård vid långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning (F-kort) fortsätter att öka. Kostnaden för utförd tandvård per person som fått bastandvård ligger i nivå med tidigare år.

Årsredovisning 2019 - Vårdval

Uppföljning tandvård

Analys av den uppsökande verksamheten visar att antalet utförda munhälsobedömningar har ökat jämfört med 2018. Under 2019 har 3 143 munhälsobedömningar utförts och fått ett besök av tandhygienist i boendet. Av dessa utgör 86 % personer i ordinärt boende.

Avgiftsfri tandvård till barn och unga

Produktion	2019	Målvärde 2019	Utfall
Barntandvård (epidemiologiska rapporter 3-23 år)	42 595	27 600	100 %

Resultat, analys;

Antalet epidemiologiska rapporter som har inkommit under 2019 uppfyller målvärdet. Detta innebär att 42 595 barn och unga av totalt 67 047 i hela regionen, har under året besökt tandvården och fått en undersökning utförd.

Alla barn och unga ska undersökas minst en gång vartannat år för att uppfylla de krav som ställs på vårdgivare när det gäller friska barn. För riskbarn krävs att de undersöks en gång per år.

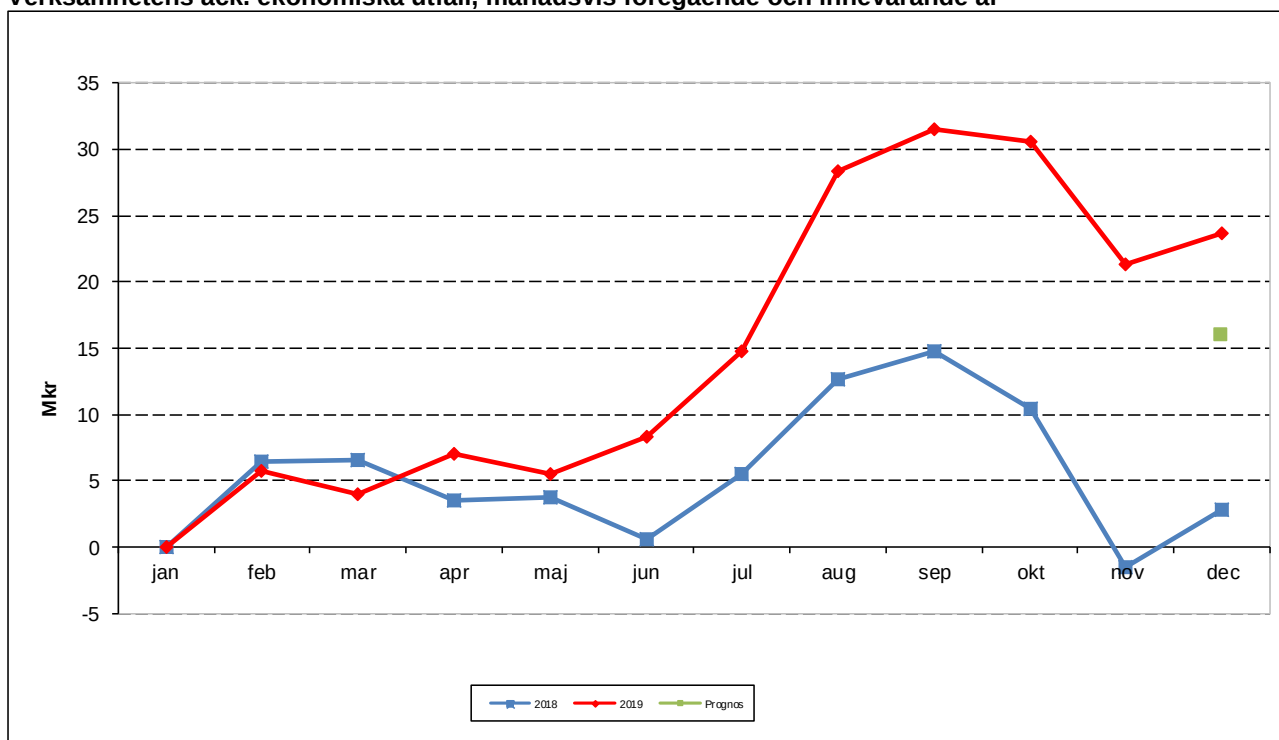
Årsredovisning 2019 - Vårdval

EKONOMIPERSPEKTIV

Periodens resultat – översikt

Årets resultat är 23,7 mkr. Detta ger en positiv budgetavvikelse på +29,4 mkr vilket motsvarar 1,3% av intäkterna.

Verksamhetens ack. ekonomiska utfall, månadsvis föregående och innevarande år

Driftredovisning	Resultat	Prognos	Resultat	Resultat
Belopp i mkr	2018	delår 2	2019	2019 i % av
		2019		intäkter
Vårdvalsenheten	-0,2	0,5	0,7	4,3%
Vårdval Västmanland	-4,2	5,8	15,9	1,1%
Sjukgymnaster och privata vårdgivare	11,3	8,7	13,5	12,0%
Tandvård	-4,1	-6,4	-6,5	-2,9%
Totalt resultat/prognos	2,8	8,6	23,7	1,3%

Årsredovisning 2019 - Vårdval

Analys av årets resultat jämfört med budget – händelseöversikt

Årets överskott beror framförallt på följande händelser

Vårdvalsenheten: +0,7 mkr

- Största delen av överskott är lägre personalkostnader.

Vårdval Västmanland (Primärvård): +15,9 mkr

- Verksamheten ST-läkare redovisar ett överskott på +4,8 mkr. Högt frånvaro, framförallt föräldraledighet
- Patientavgifter (+3,5 mkr) och besöksersättning (-4,9 mkr). Volymen besök ligger över budgeterad nivå.
- Kvalitetsmålen redovisar ett överskott på 3,1 mkr. Det är framförallt inom de riktade resurserna för diabetes som planerade kostnader inte uppstått, men även lägre kostnader för kvalitetsutveckling och utbildning inom primärvård
- För tekniska hjälpmedel, där utfallet under året indikerat ett underskott, kom en återbetalning från HMC på 3,4 mkr vilket ledde till en årskostnad på 1 mkr under budget.
- Ersättning och utbetalningen av momskompensationen visar på överskott med 5,5 mkr. Det är framförallt högre intäkter än budgeterat som delvis beror på felaktigt uppbokningsunderlag, vilket ledde till att 2,5 mkr för mycket bokades upp som intäkter. Konsekvenserna för det blir att 2020 kommer Vårdval få 2,5 mkr mindre än budgeterade intäkter i momskompensation
- Diverse övriga poster på +/- 0,5 mkr – 0,9 mkr såsom Ersättning nyinskriven barnmorska, Vårdpeng, äldreteam, Inhyrd personal, läkemedel (vaccination) mm på totalt +2,9 mkr

Fysioterapeuter och privata vårdgivare +13,5 mkr

- Besöksersättningar når inte upp till budget (+9,3 mkr). Framförallt ligger överskotten inom läkare (+5,2) och fysioterapeuterna (+3,8). Läkarnas överskott är en följd av lägre produktion, framför allt på grund av nedtrappning av verksamhet inför kommande pensioneringar. Även Plent's konkurs under sommaren innebar en produktionsnedgång.
- Nettoersättningen för utomlänsbesök redovisar överskott om 1,2 mkr för 2019
- Kostnader för laboratorie- och patologitjänster är lägre än budgeterat, +1,3 mkr, vilket också är en följd av lägre produktion
- Diverse övriga mindre positiva avvikelser av intäkter och kostnader (1,7 mkr).

Tandvård -0,8 mkr budgetavvikelse (Utfall -6,5)

- Barntandvården 3–23 år visar positiv avvikelse mot en negativ budget (+1,5). Mindre utökning av antalet barn och unga än planerat.
- Vuxentandvården redovisar balans för perioden.
- Särskilda stödet redovisar -0,5mkr. Högre produktion i den uppsökande tandvård och för personer med F-kort är orsakerna till underskottet..
- Specialisttandvården redovisar en budgetavvikelse på -3,2 mkr. Orsak är högre volym inom ortodonti och ortodonti multi (tandreglering med fler specialiteter, barn och unga).
- Tandvårdsenheten redovisar budgetavvikelse på +1,3 mkr. Inga kostnader för nytt administrativt datasystem då portföljutsnittet tog hela projektkostnaden för år 2019. Projektet avslutas under år 2020.

Årsredovisning 2019 - Vårdval

Genomförda och planerade åtgärder för att hantera avvikelse mot budget

Inom Tandvården kommer ny transparent ersättningsmodell att tas fram under 2020 för införande 2021. Syftet med arbetet är att etablera mer korrekta ersättningsnivåer.

Plan 2019-2022 enligt kraftsamling Ekonomi i balans

	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Summa	Utfall perioden 2019	Avvikelse mot plan 2019
Bedömd total effekt mkr	0	15,4	15,4	15,4	46,2	0	0

Kommentar Ekonomi i balans:

Nya organisationen ger en uppdelning av EiB genom att vårdvalsenheten delas upp. Tabellen ovan visar vårdvalsenhetens ursprungliga plan för Ekonomi i balans.

-Vårdvalsenhetens effektiviseringskrav under perioden delats mellan Vårdval primärvård i Nära vård (49%) och förvaltningsledningen inom HSF (51%). Inom vårdvalsenhetens olika delar görs personalneddragning för att klara EiB.

-Sjukgymnaster och privata vårdgivare samt tandvårdsenheten ingår i förvaltningsledningen HSF och tar med sig sina EiB krav vilket motsvaras av 1% nedskärning av LPIK-uppräknings.

-Från Vårdval primärvård kommer regionersättningen för jourmottagning/MFLE, ungdomsmottagningen och BU-hälsan gå över direkt till dessa enheter inom Nära Vård. Äldrevårdsteamets insatser för äldre går över till planering- och utveckling. Totalt ca 43,4 mkr överförs från Vårdval primärvård.

I budget för 2020 har besparingskravet räknats av ersättningen som går över enligt ovan – från 2021 ligger EiB besparingarna motsvarande 1% av LKIP på respektive enhet som tar över dessa verksamheter.

INTERN REFERENS

Denna rapport behandlas av Regionstyrelsen 2020-03-03

Diarienummer: RV200130

BILAGOR

DUVA-bilagor: Resultatrapport, Driftredovisning

Årsredovisning 2019 - Vårdval

Bilaga 1: Resultatrapport

År: 2019
 Förvaltning: 30 Regionkontoret
 Analys: D4 Vårdval

Belopp i tkr

		Helår			
		Bokslut 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Bokslut 2019
Intäkter	Ersättning enligt avtal	3 953	3 000	4 600	4 900
	Ersättning för privata vårdgivare	3 040	3 000	3 000	4 028
	Försäljning av material och varor	0	0	0	15
	Specialdestinerat statsbidrag	145	0	245	245
	Övriga intäkter	267 135	275 587	281 383	287 820
	Regionsättning	1 477 243	1 529 219	1 532 219	1 534 100
	Intäkter	1 751 516	1 810 806	1 821 447	1 831 108
Summa Intäkter		1 751 516	1 810 806	1 821 447	1 831 108
Personalkostnader	Löner	-7 670	-7 065	-9 207	-9 711
	Sociala avgifter	-3 250	-3 283	-4 277	-4 069
	Övriga arbetskraftskostnader	-1 854	-1 160	-1 210	-1 819
	Personalkostnader	-12 774	-11 508	-14 694	-15 600
Kostnader	Övr Vårdval Västmanland	-193 361	-214 106	-217 205	-208 376
	Vårdavgifter till privata vårdgivare	-89 879	-94 350	-87 600	-85 175
	Vårdavgifter enligt riksavtal	-10 237	-9 000	-10 000	-11 317
	Vårdpeng	-719 953	-740 825	-740 825	-741 343
	Uppnådda kvalitetsmål	-17 860	-20 600	-17 400	-17 156
	Ersättning för tandvård	-209 279	-220 818	-217 295	-218 963
	Läkemedel	-75 522	-82 000	-82 000	-79 848
	Inkontinensartiklar	-4 543	-3 934	-4 000	-4 202
	Utbildning, kultur mm	-2 174	-1 475	-1 475	-2 575
	Lämnade bidrag	-21 404	-25 660	-24 660	-26 722
	Förändring förråd samt sålda varors kostnad	0	0	0	-1
	Övriga kostnader i kkl 5	-151 928	-156 246	-156 310	-154 651
	Ersättning till familjeläkare	-99 738	-98 000	-100 000	-102 850
	Röntgentjänster	-99 482	-96 400	-96 400	-99 688
	Kostnader för material, varor och tjänster	-1 695 360	-1 763 414	-1 755 170	-1 752 867
Övriga verk	Lokalkostnader	-4 458	-3 493	-3 669	-3 597
	Projekt/objekt fastighet	-20	0	0	0
	Telekommunikation	-76	-75	-75	-80
	Datorutrustning	-1 652	-1 218	-1 218	-1 412
	IT-konsulttjänster	-21 886	-22 529	-23 709	-21 955
	Serviceavtal/Datakommunikation	-56	0	0	-31
	Konsultarvoden för speciella utredningar	-3 022	-3 275	-2 950	-3 183
	Övriga kostnader i kkl 6+7	-9 420	-10 994	-11 362	-8 693
	Övriga verksamhetskostnader	-40 591	-41 584	-42 983	-38 951
Finansiella	Finansiella kostnader	-1	0	0	0
	Finansiella intäkter och kostnader	-1	0	0	0
Summa Kostnader		-1 748 726	-1 816 506	-1 812 847	-1 807 418
Resultat:		2 790	-5 700	8 600	23 691

Årsredovisning 2019 - Vårdval

Bilaga 2: Driftrapport

År: 2019

Förvaltning: 30 Regionkontoret

Analys: D4 Vårdval

Belopp i tkr	Helår				
	Bokslut 2018	Prognos 2019	Bokslut 2019	Intäkt 2019	Bokslut i % av Intäkt
160 Vårdvalsenheten	-206	500	745	16 278	4,6%
161 Vårdval Västmanland	-4 206	5 800	15 917	1 481 626	1,1%
162 Sjukgymnaster och privata vårdgivare	11 348	8 700	13 517	112 756	12,0%
163 Tandvård	-4 147	-6 400	-6 489	220 449	-2,9%
Summa:	2 790	8 600	23 691	1 831 108	1,3%